

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΠΟΥ ΖΩΝΤΑΝΕΥΕΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΑΥΤΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΑΡΩΜΑΤΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Η ΑΥΓΟΥΣΤΑ
ΤΩΝ ΑΡΩΜΑΤΩΝ

Σειρά: Ιστορικό Μυθιστόρημα
Τίτλος: Η ΑΥΓΟΥΣΤΑ ΤΩΝ ΑΡΩΜΑΤΩΝ
Συγγραφέας: Γιώργος Λεονάρδος
Φιλολογική επιμέλεια: Ε.Π.Κ
Θέωρηση δοκιμίων: Εύη Ζωγράφου

Σελιδοποίηση: ARCHETYPGRAPHICS – ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
Εκπόνηση εξωφύλλων: Φαίδων Σμυρναίος/Αρχέτυπο

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική, ή η απόδοση κατά παράφραση ή διασκευή του περιεχομένου του βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη. Νόμος 2121/1993 και κανόνες του Διεθνούς Δικαίου που ισχύουν στην Ελλάδα.

Copyright © Οκτώβριος 2019 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΩΚΕΑΝΟΣ
& Γιώργος Λεονάρδος
Σόλωνος 136, 106 77, Αθήνα
Τηλ.: 210 3829339 - 210 3803925, Φαξ: 210 3829659
e-mail: info@oceanosbooks.gr
www.oceanosbooks.gr

ISBN 978-960-643-016-9

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΠΟΥ ΖΩΝΤΑΝΕΥΕΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΑΥΤΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΑΡΩΜΑΤΩΝ

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

Το κόκκινο σαλόνι της γιαγιάς
Μυθιστόρημα, 1992

Το σπίτι πάνω από τις κατακόμβες
Μυθιστόρημα, 1993

Εύα
Μυθιστόρημα, 1994

Οι πόλοι του μαγνήτη
Μυθιστόρημα, 1995

Οι ερασιτές της γης
Μυθιστόρημα, 1996

Επανεκδοθέν ανανεωμένο από τις εκδόσεις ΩΚΕΑΝΟΣ 2019

Το τραγούδι της ψυχής
Μυθιστόρημα, 1997

Μπαρμπαρόσα, ο πειρατής
Ιστορικό μυθιστόρημα, 1998 (Εκδόθηκε και στην Αγγλία, Ιταλία
και Τουρκία. Στην Ελλάδα επανεκδόθηκε το 2015)
Επανεκδοθέν από τις εκδόσεις ΩΚΕΑΝΟΣ

Μάρα, η Χριστιανή σουλτάνα

Ιστορικό μυθιστόρημα, 1999 (Βραβείο Ιστορικού Μυθιστορήματος

Ελληνικής Εταιρείας Χριστιανικών Γραμμάτων το 2000.

Εκδόθηκε και στη Σερβία και Τουρκία)

Επανεκδοθέν ανανεωμένο από τις Εκδόσεις ΩΚΕΑΝΟΣ

Μαρία η Μαγδαληνή

Ιστορικό μυθιστόρημα, 2001 (Εκδόθηκε και στην Τουρκία)

Η ωραία κοιμωμένη του Μυστρά

Ιστορικό μυθιστόρημα, 2003 (Βραβείο Ιστορικού Μυθιστορήματος

Ελληνικής Εταιρείας Χριστιανικών Γραμμάτων το 2005)

Επανεκδόθηκε από τις εκδόσεις ΩΚΕΑΝΟΣ με τον τίτλο:

ΚΛΕΟΠΑ Η ΠΡΙΓΚΙΠΕΣΣΑ ΤΟΥ ΜΥΣΤΡΑ

Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγος – Ο ελευθερωτής

Ιστορικό μυθιστόρημα, 2005

Οι Παλαιολόγοι

Ιστορικό μυθιστόρημα, 2006 (Βραβείο Ιδρύματος Μπότση)

Ο τελευταίος Παλαιολόγος

Ιστορικό μυθιστόρημα, 2007

Κρατικό Βραβείο Μυθιστορήματος 2008

Σοφία Παλαιολογίνα

Από το Βυζάντιο στη Ρωσία

Ιστορικό μυθιστόρημα 2008

Επανεκδόθηκε από τις εκδόσεις ΩΚΕΑΝΟΣ με τον τίτλο

Τσαρίνα Σοφία - Η ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΙΝΑ ΠΟΥ ΑΝΕΔΕΙΞΕ ΤΗ ΡΩΣΙΑ

Μαγγελάνος

Τρεις Έλληνες στο τέλος του κόσμου.

Ιστορικό μυθιστόρημα μιας θαλάσσιας εξερεύνησης, 2009

Ξεκλειδώνοντας τη μυστική θούλη
Ιστορικό μυθιστόρημα για τους Έλληνες θαλασσοπόρους, 2010

Αλεξανδρινή ραψωδία
Μυθιστόρημα 2011

Το τελευταίο κρασί
Ιστορικό Μυθιστόρημα 2013
Επανεκδόθηκε από τις εκδόσεις ΩΚΕΑΝΟΣ με τον τίτλο
ΕΥΣΕΒΙΑ - Η ΘΛΙΜΜΕΝΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΑ

Νησιά ξεχασμένα στο χρόνο
Μυθιστόρημα 2014

Ιουστινιανός Β' ο Ρινότμητος
Ιστορικό μυθιστόρημα 2016

Η Σαρανταπήχαινα – Ειρήνη η Αθηναία
Ιστορικό μυθιστόρημα 2017

Αγγλο-ελληνικό λεξικό
Επιστημονικών και Στρατιωτικών Όρων
1980

Η δομή του μυθιστορήματος
Δοκίμιο, 2000

ΣΥΣΤΑΘΕΙΣ

---

*Ενημέρωση για τον αναγνώστη,
που ενδεχομένως να ενδιαφέρεται
για την ιστορία... της ιστορίας*

Το ανά χειράς συγκεκριμένο βιβλίο οφείλει την ύπαρξή του σε μια τηλεοπτική διαφήμιση καλλωπιστικής κρέμας νυκτός, διαφημιστικής σφήνας, κατά την νεότερη τηλεοπτική ορολογία, σε μια ειδησεογραφική, κατά τα άλλα εκπομπή, στην οθόνη της αναπόσπαστης πια από το σαλόνι του σπιτιού μας Τι-Βι.

Ο παρουσιαστής υποστήριζε με ζήλο το προϊόν του τονίζοντας ότι με το χημικό αυτό παρασκευάσμα διατηρείται η «αιώνια ομορφιά», η «αιώνια νεότητα», η αιώνια και ακατανίκητη έλξη της γυναίκας προς τον άνδρα και τούμπαλιν, αγνοώντας ο κράχτης της διαφήμισης ότι το πεπερασμένο του

βιολογικού μας κύκλου δεν αντιπαλεύεται με τον χρόνο για το ευκαταίο ανά τους αιώνες των αιώνων...

Διαφήμιση-εργαλείο, ή μάλλον όπλο, για τη γυναίκα που από την εφηβεία της καταπολεμά τον αδυσώπητο χρόνο και τις συνέπειες που κουβαλά μαζί του, ήτοι τα γηρατειά που καταστρέφουν το πρόσωπό της και εξατμίζει την έλξη που επιδρά πάνω στους ετερόφυλους της και..., αλλ' ας μην απομακρύνομαι και παρεξηγηθώ.

Όλοι έχουν παρατηρήσει στον επί της γης διάβημα μιας γυναίκας, την αδυναμία της στο κάλλος και στο ωραίο – ιδιαίτερα στο δικό της. Χωρίς να υπολείπονται φυσικά και οι άνδρες, αν λάβουμε υπ' όψη μας το περίφημο μυθιστόρημα του Όσκαρ Ουάιλντ, «Το πορτραίτο του Ντόριαν Γκρέι», με τον ναρκισσευόμενο ωραιοπαθή να θέλει να διατηρήσει αιώνια τη νεότητά του. Αλλά ποιος δεν θέλει να αντιπαλέψει με το χρόνο και να βγει νικητής ικανοποιώντας τη ματαιοδοξία του;

Και ποια δίμετρη εντυπωσιακή καλλονή του κινηματογραφικού στερεώματος δεν αγωνίζεται να παραμείνει ίδια με τις πρώτες της ταινίες, παρατηρώντας με οδύνη τη σμίκρυνση του ύψους της, τη συρρίκνωση του σκελετού της, τη ρυτίδωση του

προσώπου της, το κρέμασμα της σάρκας της και εντέλει τη γήρανσή της, με αποτέλεσμα τον ξεπεσμό της από το στερέωμα όπου ήταν τοποθετημένη στα νιάτα της, προσελκύνοντας τότε την προσοχή, το ενδιαφέρον και το πάθος μεγάλων τε και μικρών, και τώρα...

Και όμως υπήρξε μια ωραία γυναίκα, που καθυστέρησε τη γήρανσή της, απομακρύνοντάς την για όσο αργότερα μπορούσε. Και γενικώς το πέτυχε...

Όχι μόνο πέτυχε τη διασφάλιση της νεότητάς της μέχρι και τα... μέσα των γηρατειών της, αλλά επέδειξε το κάλλος της, ξεκινώντας από τα πενήντα της χρόνια μέχρι και τα εβδομήντα δύο της, παίρνοντας σε αυτό το σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα τρεις συζύγους, αναδεικνύοντάς τους μάλιστα σε αυτοκράτορες, βασικά σε «βασιλικούς συζύγους» και έχοντας κατακτήσει εραστές, «ων ουκ έστιν αριθμός», καθώς ουδείς ιστορικός μπόρεσε ποτέ να τους καταμετρήσει με ακρίβεια. Μάλλον ούτε και αυτή η ίδια θα μπορούσε να τους απαριθμήσει...

Χαρακτηρίστηκε μια από τις ωραιότερες γυναίκες του Βυζαντίου, αλλά και η πλέον ερωτομανής ή και νυμφομανής αυτοκράτειρα. Διατήρησε τη βα-

σιλεία και συμβασιλεία της για πολλά χρόνια, προσφέροντας τον θρόνο στον εκάστοτε εκλεκτό της και πέθανε άκληρη το 1050 σε ηλικία 72 ετών, έχοντας προλάβει να νυμφευθεί και τον τρίτο σύζυγό της για να... αποκτήσει παιδιά και διαδόχους της δυναστείας της.

Εξαιρετικά ματαιόδοξη είχε μετατρέψει τα δωμάτια των ανακτόρων σε εργαστήρια κατασκευής καλλυντικών, αρωμάτων και αλοιφών.

Ποια ήταν αυτή η ευνοημένη της θεάς Αφροδίτης;

Το περίφημο ψηφιδωτό της στην Αγία Σοφία της αποδίδει τα όμορφα χαρακτηριστικά της, δεδομένου ότι ήταν ήδη πάνω από 60 ετών όταν φιλοτεχνήθηκε.

Σας συστήνω λοιπόν τη Ζωή την Πορφυρογέννητη, που δεν ορρωδούσε σε οποιοδήποτε εμπόδιο – αυτοκρατορικό ή θρησκευτικό– προκειμένου να ικανοποιήσει τις επιθυμίες της, η ισχυρότερη εκ των οποίων ήταν να παραμείνει νέα και να χαρεί όλα όσα η Φύση πρόσφερε στη γυναίκα όταν την έπλαθε, να απολαύσει τη ζωή της και να τη θυμούνται οι επιγενόμενοι, διατηρώντας την υστεροφημία της.

Προς το σκοπό αυτό ανέθεσε σε ψηφιδοτέχνες, ψηφιδογράφους, μαρμαροθέτες, και καλλιτέχνες

γενικά, να φιλοτεχνήσουν την εικόνα της, που βλέπετε παράπλευρα, η οποία για να φτάσει στην τελική της μορφή αναπλάστηκε δεκάδες φορές, μετά από παρατηρήσεις της ίδιας της Ζωής, που απαιτούσε από τους αριστοτέχνες της εποχής της να την αναπα-

ραστήσουν στην τοιχογραφία νεότερη και φυσικά ωραιότερη. Η ψηφιδωτή εικονογραφία της αυτή κοσμεί ακόμα και σήμερα τον ναό της Αγίας Σοφίας στην Πόλη, διασωθείσα από τους βανδαλισμούς των επιδρομέων βαρβάρων, προφανώς λόγω της ομορφιάς της.

Η Ζωή η Πορφυρογέννητη, της δυναστείας των Μακεδόνων, ήταν θυγατέρα του καλοπερασάκια Αύγουστου Κωνσταντίνου Ζ΄ και ανειψιά του επίσης αυτοκράτορα Βασιλείου Β΄, του επονομασθέντα και Βουλγαροκτόνου...

Της έλαχε να τους κληρονομήσει και να τους διαδεχθεί...

Το ιστορικό αυτό μυθιστόρημα, το δυσκολότερο ίσως των προηγουμένων μου, από άποψη έρευνας στοιχείων, ιεράρχησης, συγκρότησης, και βέβαια επινόησης του μύθου, που επενεργεί ως συνδετικός κρίκος των ιστορικών γεγονότων, άρχισε να γράφεται ένα απόβραδο έντονης ψυχολογικής διαταραχής, αιωνίας κατάθλιψης και αφόρητης ημικρανίας.

Από την παράδοση και στραβοδίβωλη αυτή «συνεύρεση» των προαναφερθέντων «στοιχείων» – μάλλον στοιχείων– προέκυψε το παρόν πόνημα, με την κυριολεξία της λέξης πόνημα. Πόνεσε –όπως και στη γέννα– για να βγει στον κόσμο...

Και αυτό θα είναι και το τελευταίο μου γύρω από τους βίους και την πολιτεία των βασιλέων της Ανατολικής Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, της μετέπειτα επονομασθείσης σε Βυζάντιο –εκ της αρχαίας αποικίας του Βύζα του Μεγαρέως– από τον Γερμανό ιστορικό Ιερώνυμο Γουλφ, ο οποίος με την ονοματοδοσία του αυτή θέλησε να διαχωρίσει την αρχαία Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, των Καλιγούληδων, Νερώνων και Κλαυδίων από τη νεότερη του Κωνσταντίνου Α΄ του Μεγάλου, του Ιουστινιανού, των Κομνηνών, των Παλαιολόγων...

Με τα ιστορικά μυθιστορήματα αυτά –ευκολότερα κατανοούμενα και πλέον εύπεπτα σε γνώση από τα ιδιόρρυθμα και στρυφνά καθαρόαιμα ιστορικά εγχειρίδια, με τις παραπομπές τους, τα παροράματά τους, τις πρόσθετες ιστορικές αναφορές τους και τις επεξηγήσεις τους στην τελευταία τους σελίδα– θέλησα να αποτυπώσω τα ανθρώπινα πάθη τα εκ της Φύσεως «δωρηθέντα» σε ένα λογικοφανές αλλά αιθεροβάμονον, και συνάμα τις επιπτώσεις που προκαλούνται σε αυτό από τη συγκέντρωση μεγάλης δύναμης και ισχύος...

Ας είναι. Και με αυτά τα στοιχεία ανά χείρας βάζουμε μπροστά για το μεγάλο μας ταξίδι. Εσείς που το διαβάσετε κι εγώ που το καταγράφω...

«Τρεις ξοφλημένοι κλαίγανε στου ξεγραμμένου το κρεβάτι».

Αυτή η σκέψη πέρασε αστραπιαία από το μυαλό μου, βλέποντας καταμεσής της Μέσης Οδού της Βασιλίδας, έναν σκελετωμένο άνδρα, μισοπεθαμένο από την πείνα και το κρύο, να βογγά σαν να προσπαθούσε να βγάλει την ψυχή από τα σωθικά του. Τί να του πω, και πώς να τον βοηθήσω ή να τον παρηγορήσω, όταν κι εγώ ο ίδιος πέθαινα από το κρύο και συνάμα ήμουν ξελιγμένος από την πείνα;

Τον έβλεπα και τον λυπόμουν, ενώ άλλοι διαβάτες έβλεπαν εμένα και με λυπούνταν, έτσι που ήμουν κοκκαλιασμένος από το κρύο και λιπόσαρκος από την πείνα. Και θωρώντας με σταυροκοπιούνταν. Άλλοι πάλι πέρναγαν αδιάφοροι και μα-

κρινοί, αποφεύγοντας να ρίξουν μια ματιά στην κατάντια μου.

Κι αν μου έριχναν μια ματιά, με παρατηρούσαν σαν ξωτικό και δεν τολμούσαν να με προσεγγίσουν, αλλά απλά τσίτωναν το χέρι τους όσο μακρύτερα μπορούσαν για να μου δώσουν έναν οβολό, χωρίς να το φέρουν σ' επαφή με το δικό μου. Πολλοί πετούσαν τον οβολό τους τον αέρα, για να με αποφύγουν, οπότε πηδούσα να τον αρπάξω. Αυτό τους προξενούσε γέλιο και χαρά, θεωρώντας το πήδημά μου ως παραστατική αποζημίωσή τους για τη βοήθεια που μου έδιναν. Και μου ξανάριχναν τον οβολό τους προς ψυχαγωγία τους, και ξαναπηδούσα εγώ προς προσπορισμό μου για τον επιούσιο, χωρίς να δίνω σημασία στο χαχανητό τους και στη γελοιοποίησή μου.

Πίστευαν ίσως ότι αυτοί είχαν γεννηθεί διαφορετικοί από μένα. Ότι ήταν μόνιμοι δικαιούχοι των φυσικών αγαθών και της προνομιούχας τάξης τους, αποφεύγοντας να αναλογισθούν τη σοφία του Σόλωνα, «μηδενός συμφορά ονειδήσεις κοινή γαρ η τύχη και το μέλλον αόρατο»...

Αλλ' ας αφήσω τη γκρίνια και τις μεμψιμοιρίες. Κι ας κοιτάξω τα του οίκου μου, κι ας μην είχα οίκο. Έλεγαν ότι γεννήθηκα ορφανός. Έτσι ακριβώς. Όπως το είχα εμπεδώσει πια. Και επειδή δεν γνώ-

ριζα πώς γεννιέται ένα έμβριο ον, και μάλιστα «ορφανό», πίστεψα ότι ήμουν ένα ξεχωριστό είδος ανθρώπου το είδος αυτών που γεννιούνται από μόνοι τους, ονομάζονται από μόνοι τους «ορφανοί» και πορεύονται μόνοι τους, μη έχοντας «πού την κεφαλήν κλίνη», όπως είπε και ο Χριστός. Έτσι απλά.

Όχι, ότι δεν είχα ούτε μητέρα ούτε πατέρα, πρόσωπα ακατανόητα για μένα. Όχι, αυτό δεν με πείραζε, γιατί δεν τους γνώριζα. Κι αφού δεν γνώριζα κάτι, γιατί να με πειράξει; Τί σημαίνει πατρότητα ή μητρότητα; Αφού δεν τα γνώριζα, γιατί να στενοχωρηθώ;

Εγώ είχα πεισθεί ότι από το πουθενά βρέθηκα πάνω στη γη όπου και περιτριγύριζα στους δρόμους της Πόλης για να βρω κάτι να φάω.

Γεννήθηκα, λοιπόν, ορφανός, αν είναι ορθολογική σκέψη αυτή, κι από το σημείο αυτό κατέληξα να προβληματίζομαι για την παρουσία του ανθρώπου πάνω στη γη και να μελετώ από μόνος μου στα πρώτα νιάτα μου τον χαρακτηρισμό αυτόν. Μετά τη μόρφωση, την εμπειρική μόρφωση θέλω να πω, που απέκτησα με το διάβα των χρόνων μου και συνακόλουθα της ηλικίας μου, κατάλαβα εν μέρει το νόημα «της γέννησης του ορφανού».

Εγώ έμαθα, από τα λίγα κολλυβογράμματα που μου δίδαξαν στο μοναστήρι, που δεν ήταν και λίγα

εν τέλει, τα γράμματα εννοώ και όχι τα μοναστήρια, ότι ο άνθρωπος γεννιέται αναγκαστικά από δύο γονείς και στη συνέχεια γίνεται ορφανός, αν αυτοί οι γονείς εγκαταλείψουν τον σπόρο τους, ή αν αναγκαστούν να τον εγκαταλείψουν λόγω θανάτου.

Εγώ δεν πληροφορήθηκα, ούτε μπόρεσα να γνωρίσω ποτέ, την προέλευση της δημιουργίας μου, ήτοι τους γονείς μου, όταν ξαφνικά παρατήρησα την παρουσία μου στους δρόμους της Πόλης. Ναι, την παρουσία σ' αυτό που λέγεται ζωή, αλητεύοντας στις αλάνες και επαιτώντας για ένα ξεροκόμματο ολημερίς και ψάχνοντας ολονυχτίς για ένα πρόχειρο και προσωρινό κα-

τάλυμα, που θα με προστάτευε από τη βροχή το κρύο ή και από τη ζέστη το καλοκαίρι...

Έτσι απλά ανακάλυψα τον εαυτό μου να ξημεροβραδιάζεται στους δρόμους της Κωνσταντίνου Πόλης, γυροφέροντας βασικά τον περίγυρο της Αγιά Σοφιάς, μήπως και κάποιος ή κάποια βολική ευσπλαχνική γριά μου δώσει κάποιο ξερόψωμο από το περισσευούμενο δικό της. Γιατί μόνο γριές δίνουν στους πειναλέους ένα απολειψάδι τροφής που τους περισσεύει, αποβλέποντας στην αποζημίωσή τους από τον Ύψιστο, «*ος τα πανθ' ορά*», που λένε και οι παπάδες, για τη μετοίκησή τους στην αιώνια ζωή, καθ' ότι είχαν ροκανίσει την παρούσα.

Οπότε αν την πάρει το μάτι Του την ευσπλαχνική γριά, σκεφτόμουν, και μάλιστα τη χειρονομία της, τότε την ξεπληρώνει με μια θέση στον Παράδεισο.

Βέβαια, οι νεότεροι «*αγρόν ηγοράζον*» για την πείνα μου. Άλλωστε η μετάστασή τους στα υπέργεια, κατ' αυτούς, καθυστερούσε. Ήταν ακόμα νέοι, και στα χρόνια της νιότης η σκέψη της Δύσης, όπως έχουν όλα τα σώματα μέσα στο Σύμπαν – ανατολή, μεσουράνημα, δύση– παρέμενε μακριά από τη σκέψη τους, και θα καθυστερούσε για μερικές δεκαετίες. Και όσο πιο νέοι, τόσο μεγαλύτερη η αδιαφορία για την επιβίωσή μου.

Όλοι έχουν παρατηρήσει στον επί της γης διάβα μιας γυναίκας, την αδυναμία της στο κάλλος και στο ωραίο – ιδιαίτερα στο δικό της. Ποιός δεν θέλει να αντιπαλέψει με τον χρόνο και να βγει νικητής ικανοποιώντας τη ματαιοδοξία του;

Και όμως, υπήρξε μια ωραία γυναίκα, που καθυστέρησε τη γήραυσή της, απομακρύνοντάς την για όσο αργότερα μπορούσε. Και το πέτυχε...

Σας συστήνω λοιπόν τη Ζωή την Πορφυρογέννητη, της δυναστείας των Μακεδόνων, θυγατέρα του καλοπερασάκια Αύγουστου Κωνσταντίνου Ζ' και ανεψιά του επίσης αυτοκράτορα Βασιλείου Β', του επονομασθέντα και Βουλγαροκτόνου, η οποία δεν ορρωδούσε σε οποιοδήποτε εμπόδιο – αυτοκρατορικό ή θρησκευτικό– προκειμένου να ικανοποιήσει τις επιθυμίες της, η ισχυρότερη εκ των οποίων ήταν να παραμείνει νέα, όμορφη και ελκυστική, και να χαρεί όλα όσα η Φύση της πρόσφερε όταν την έπλαθε, να απολαύσει τη ζωή της και να τη θυμούνται οι επιγενόμενοι για την ωραιότητά της, διατηρώντας έτσι την υστεροφημία της.

Καλοκαρδίστε την...

Γιώργος Λεονάρδος

ΩΚ 293

ΩΚΕΑΝΟΣ

Σόλωνος 136, 106 77 Αθήνα
Τηλ.: 210 3829339 - 210 3803925
www.oceanosbooks.gr

ISBN: 978-960-643-016-9

9 789606 430169